

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/50/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118360315
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ama Odalošová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6118360315.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Amy Odalošovej a členov senátu Mgr. Stanislavy Salajovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci žalobkyne A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. E. XXX, F. A., v konaní zastúpenej Advokátska kancelária Krnáč s. r. o., Námestie slobody 2, Banská Bystrica, IČO: 47 232 293, proti žalovanému 1/ G. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XX, J. K. K., adresa na doručovanie K. K., C. L. XX, a žalovanej 2/ M. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. K., s adresou pre doručovanie K. K., C. XX, o zaplatenie 11 859,95 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/10/2019-325 zo dňa 07. 06. 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolanie žalovaného 1/ a žalovanej 2/ proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/10/2019-325 zo dňa 07. 06. 2022 o d m i e t a.

II. Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 %, ktoré sú žalovaní 1/ a 2/ povinní zaplatiť žalobkyni do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 11 859,95 Eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 20. 12. 2018 až do zaplatenia. Žalobkyni priznal nárok voči žalovaným 1/ a 2/ na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú žalovaní 1/ a 2/ povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým súd rozhodne o ich výške.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa sa domáhala proti žalovaným zaplatenia sumy 12 829,88 Eur spolu s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým spôsobom, že žalovaní 1/ a 2/ bez akéhokoľvek právneho titulu užívali byt, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve. V priebehu konania žalobkyňa upravila žalobný petít tak, že žiadala žalovaných zaviazat' spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 11 859,95 Eur spolu s príslušenstvom a v časti žaloby o zaplatenie 969,93 Eur zobrala svoju žalobu späť. O zmene žalobného návrhu rozhodol súd uznesením zo dňa 07. 06. 2021 pod č. k. 20C/10/2019-236, ktoré nadobudlo právoplatnosť v časti zmeny žaloby dňa 16. 08. 2021 a v časti zastavenia konania dňa 23. 02. 2022.

3. Okresný súd vec právne posúdil podľa § 274 a § 275 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

4. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní dňa 07. 06. 2022 navrhol rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie v zmysle § 274 CSP z dôvodu, že žalovaní 1/ a 2/ sa na pojednávanie nedostavili a svoju neúčast' neospravedlnili včas a vážnymi okolnosťami. Vzhľadom k tomu, že boli splnené zákonné

podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, súd návrhu žalobkyne na vydanie takéhoto rozsudku vyhovel.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podali žalovaní 1/ a 2/ dňa 07. 11. 2022 osobne do podateľne súdu prvej inštancie odvolanie, ktoré odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 psím. b) a e) CSP. Žiadali odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec na konanie pred súdom prvej inštancie. Poukázali na to, že procesnými postupmi súdu prvej inštancie boli porušené ich základné práva na spravodlivé prejednanie veci pred súdom napriek tomu, že súdu v písomnej forme navrhovali obranu proti žalobe, vykonanie dôkazov, ktoré predložili súdu, navrhli vypočutie svedkov, čo súd nevykonal a čo malo za následok nezákonné rozhodnutie vo veci samej. Žalobkyňa podľa nich nepreukázala, že prijali bezdôvodné obohatenie, čo preukázali v súdnom konaní, v dôsledku čoho žalobkyňa vzala časť svojho návrhu späť a odvolací súd jej nepriznal trovy konania za tú časť, ktorá sa týkala späťvzatia. Spolu s odvolaním žiadali o priznanie zmeškanej lehoty na podanie odvolania a argumentovali, že im súd nedoručoval rozsudok tak, ako žiadali v podaní zo dňa 08. 06. 2022 a o vydaní rozsudku sa žalovaný 1/ dozvedel dňa 01. 11. 2022 a žalovaná 2/ od žalovaného 1/ dňa 06. 11. 2022. Ďalej uviedli, že žiadnu zásielku s predvolaním neprevzali, a preto neboli poučení o následkoch nedostavenia sa na súd, čím vznikol podľa nich nezákonný stav kumulácie o fikcii doručenia predvolania s fikciou poučenia o následkoch nedostavenia sa na súd a s fikciou doručenia rozsudku. O pojednávaní sa dozvedeli dňa 08. 06. 2022, teda jeden deň po konaní pojednávania po odlete na dovolenku do zahraničia, kde sa zdržiavali od 07. 06. 2022. Tvrdili, že žalovaný 1/ u tretej osoby pozrel do elektronickej schránky a súdu dňa 08. 06. 2022 súdu oznámili ako im má súd doručovať poštu na adresu Mládežnícka 26. Ďalej tvrdili, že na adrese sa zdržiava iba žalovaná 2/, ktorá pokus o doručenie nezaznamenala. Žalovaný 2/ sa tam nezdržiaval z dôvodu, že po návrate z dovolenky bol v zahraničí a vrátil sa až 01. 11. 2022.

6. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaných navrhla odvolanie odmietnuť, alternatívne rozsudok okresného súdu potvrdiť, pričom uviedla, že žalovaní neuviedli z akých odvolacích dôvodov v zmysle § 365 CSP sa voči rozsudku odvolávajú a odvolanie je zmätočné. Pokiaľ sa žalovaní dovolávali priznania zmeškanej lehoty na podanie odvolania uviedla, že ich argumentácia je bezdôvodná a účelová a ide len o snahu zhojiť ich pasivitu v dlhoročnom súdnom konaní, pričom ako sami deklarovali o konaní pojednávania mali vedomosť, napriek tomu k riešeniu vzniknutej situácie pristúpili až v novembri 2022. Okresný súd s dostatočným časovým predstihom doručoval žalovaným predvolanie na termín pojednávania, čo vyplýva z obsahu spisovej agendy predmetného konania. Argumentácia žalovaných, že nemajú prístup na internet iba v situácii, že im niekto umožní pripojenie, čo nemôžu vyžadovať od tretích osôb je právne bezzákladová a úplne bezpredmetná s poukazom na § 33 ods. 1 zák. č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o e-Governmente“). Žalobkyňa ďalej spochybnila tvrdenia žalovaných ohľadne ich pobytu v zahraničí v čase od 07. 06. 2022 (žalovaný 1/ do 01. 11. 2022 a žalovaná 2/ do 05. 07. 2022), nakoľko predložená zmluva o zájazde nie je opatrená žiadnou pečiatkou ani podpisom kompetentnej osoby konajúcej v mene cestovnej kancelárie. V prípade, že by sa žalovaní aj reálne nachádzali na dlhodobej dovolenke v zahraničí, nejde v danom prípade o ospravedlniteľný dôvod na účely odpustenia zmeškania lehoty, keďže majú vedomosť o dlhoročnom súdnom konaní a ako aj sami deklarujú, dňa 08. 06. 2022 sa dozvedeli o uskutočnení pojednávania. Ich povinnosťou bolo zabezpečiť v rámci konania zástupcu za účelom doručovania písomností. Podľa názoru žalobkyne sa nesprávajú zodpovedne, čo vyplýva zo súdneho spisu, keďže opakovane nepreberajú písomnosti doručované zo strany súdu. Dôvody uvádzané žalovanými sú podľa žalobkyne absolútne neprijateľné a nejde o ospravedlniteľné dôvody v zmysle súdnej judikatúry.

7. Žalovaní ďalej uviedli, že súdu prvej inštancie boli známe skutočnosti, že nie sú splnené materiálne podmienky na vydanie rozsudku, nakoľko žalobkyňa nepreukázala, že žalovaní sa obohatili spoločne a nerozdielne. Súdu je známe z jeho činnosti, že majú rozdelenie majetku BSM a žalovaná neprijala žiadne obohatenie, nakoľko nehnuteľnosti v rozhodujúcom období neužívala. Zároveň preukázala žalovaná 1/, že platila viac ako 250 Eur mesačne. Žalobkyňa podľa nich nepreukázala, že môže požadovať nájom obvyklý, teda viac ako 250 Eur mesačne s ohľadom na stav nehnuteľnosti. Žalovaní boli dobromyseľní na užívaní bytu za sumu nájomného 250 Eur až do vydania rozhodnutia vo veci neplatnosti výpovede z nájmu, ktoré tomuto konaniu predchádzalo. Žalovaná 2/ sa od roku 2010 v byte nezdržiavala v dôsledku toho, že žalobkyňa dala opakovane odpojiť v byte elektrinu.

8. Súd prvej inštancie uznesením sp. zn. 20C/10/2019 zo dňa 14. 02. 2023, právoplatným dňa 07. 03. 2023, zamietol návrh žalovaných na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania.

9. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V kontradiktórnym procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy sporové strany - žalobca iniciuje konanie a má mať záujem na efektívnom vedení svojej právnej veci a rovnako žalovaný, ak má v spore procesne obstáť, musí vyvíjať iniciatívu vo forme svojej procesnej obrany. V prípade, že žalovaný nerešpektuje súdom uloženú povinnosť zúčastniť sa na nariadenom pojednávaní, prikočí súd za splnenia podmienok podľa § 274 CSP k vydaniu kontumačného rozsudku.

10. Ak sa teda procesná pasivita žalovaného v spore prejaví nedostavením sa na nariadené pojednávanie, na ktoré bol riadne a včas predvolaný, pričom bol v predvolaní o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie poučený, pričom žalovaný ani len neospravedlní svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami, ustanovenie § 274 CSP ukladá súdu v prípade, že to protistrana – žalobca navrhne, rozhodnúť o žalobe na plnenie (§ 137 písm. a/ CSP) rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku v zmysle citovaného § 274 CSP musia byť splnené súčasne v rovnakom čase, pričom nemusí ísť len o prvé pojednávanie vo veci samej. Za včasné ospravedlnenie neprítomnosti strany na pojednávaní sa považuje len také ospravedlnenie, ktoré je súdu doručené najneskôr do začiatku pojednávania.

11. Rozsudok pre zmeškanie sa nevydáva po štandardnom vykonaní dokazovania ani po právnom posúdení veci, preto odôvodnenie tohto rozsudku obsahuje len stručnú identifikáciu procesného nároku a právny dôvod vydania rozsudku pre zmeškanie. Tieto rozsudky sa vyznačujú zjednodušenou podobou, pretože súd nimi nerozhoduje po vykonaní dokazovania a posúdení veci samej, ale ich vydáva bez hmotnoprávneho vyhodnotenia žalobou uplatneného nároku a po splnení podmienok stanovených procesnými predpismi, ktoré súvisia so správaním strán počas súdneho konania. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.12.2018, sp.zn. II. ÚS 369/2018, podľa ktorého súd na pojednávaní po splnení formálnych podmienok obligatórne rozhodne rozsudkom pre zmeškanie, teda nevykonáva dokazovanie, ktoré by malo vplyv na merito veci tak, ako v priebehu „riadneho“ konania

12. Podľa ust. § 356 písm. b) CSP odvolanie voči kontumačnému rozsudku nie je prípustné okrem prípadu, že neboli na vydanie tohto rozsudku splnené podmienky. Podanie odvolania voči kontumačnému rozsudku teda predpokladá, že v ňom žalovaný rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 274 CSP. V danom prípade žalovaní tvrdili, že žiadnu zásielku s predvolaním neprevzali, a preto neboli poučení o následkoch nedostavenia sa na súd, čím vznikol podľa nich nezákonný stav kumulácie fikcie doručenia predvolania s fikciou poučenia o následkoch nedostavenia sa na súd.

13. Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd sa pred rozhodnutím vo veci samej zaoberal otázkou včasnosti odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie v súlade s ust. § 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), vec prejednal bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je podané oneskorene, a preto nemôže takéto odvolanie meritórne prejednať.

14. Podľa ustanovenia § 362 ods. 1 CSP, odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

15. Podľa ustanovenia § 386 písm. a) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

16. Podľa § 122 CSP súd odpustí zmeškanie lehoty, ak ju strana, zástupca alebo procesný opatrovník zmeškal z ospravedliteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do 15 dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon.

17. Podľa § 105 ods. 1 CSP súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu (t.j. zákona o e- Governmente).

18. Podľa § 106 ods. 1 CSP ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti a) fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca, b) právnickej osobe na adresu sídla zapísaného v obchodnom registri alebo inom verejnom registri.

19. Podľa § 111 ods. 3 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

20. Podľa § 29 ods. 1 zákona o e-Governmente elektronické podanie a elektronický úradný dokument sa doručuje elektronicky, pričom miestom na elektronické doručovanie je elektronická schránka, ktorá je aktivovaná. Elektronické doručovanie elektronického podania a elektronického úradného dokumentu sa vykoná spôsobom podľa tohto zákona, ak osobitné predpisy pri spôsobe doručovania elektronickými prostriedkami neustanovujú inak; ustanovenie prvej vety tým nie je dotknuté. 22. Podľa § 30 ods. 3 zákona o e-Governmente prijímateľ potvrdzuje elektronickú doručku prostredníctvom funkcie určenej na tento účel.

21. Podľa § 30 ods. 5 zákona o e-Governmente údaje uvedené v elektronickej doručke, ktorá bola potvrdená podľa odseku 3, sa považujú za pravdivé, kým nie je preukázaný opak.

22. Podľa čl. 4 ods. 1 Inštrukcie MS SR č. 19/2016 k uplatňovaniu zákona o e-Governmente v rezorte Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „inštrukcia“) ak § 31 ods. 2 zákona o e-Governmente a § 66a Trestného poriadku neustanovujú inak, pri doručovaní elektronického úradného dokumentu sa vykoná najprv doručenie do elektronickej schránky.

23. Podľa čl. 4 ods. 2 inštrukcie ak podľa § 31 ods. 2 zákona o e-Governmente doručenie do elektronickej schránky nie je možné alebo ak na základe informácií dostupných zo spisu nie je možné stotožniť aktívnu elektronickú schránku s konkrétnym účastníkom konania, ktorému sa doručuje elektronický úradný dokument, prevedie sa elektronický úradný dokument do listinnej podoby podľa čl. 2 ods. 3 a vykoná sa doručenie v listinnej podobe.

24. Civilný sporový poriadok pripisuje doručovaniu ako procesnému úkonu mimoriadny význam, čo vyplýva zo zakotvenia mnohých právnych mechanizmov, ktoré majú stranám, ale aj iným subjektom zamedziť možnosť vyhýbať sa doručeniu písomností. Civilný sporový poriadok sprísňuje režim doručovania tak, aby obštrukcia pri preberaní zásielok stranou alebo iným subjektom zúčastneným na konaní nemohla byť prekážkou pre plynulé prejednanie a rozhodnutie veci. Otázka sprísňovania zodpovednosti strany za výsledok konania je dlhodobým trendom.

25. Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený žalovanému 1/ dňa 23. 07. 2022 ako elektronická úradná správa v zmysle § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. v znení neskorších predpisov márnym uplynutím úložnej lehoty a to v súlade s vyššie citovanými právnymi predpismi upravujúcimi doručovanie do elektronickej schránky, ktorú mal žalovaný 1/ aktivovanú. Žalovanej 2/ bol rozsudok doručený dňa 31. 07. 2022 v zmysle § 111 ods. 3 CSP dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu. Lehota na podanie odvolania uplynula žalovanému 1/ dňa 07. 08. 2022 a žalovanej 2/ dňa 15. 08. 2022. Žalovaní podali odvolanie proti rozsudku na Okresnom súde Banská Bystrica oneskorene dňa 07. 11. 2022 a zároveň žiadali o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Súd prvej inštancie však návrh na odpustenie zmeškania lehoty uznesením sp. zn. 20C/10/2019 zo dňa 14. 02. 2023, právoplatným dňa 07. 03. 2023, zamietol, preto odvolanie proti tomuto rozsudku je podané oneskorene.

26. Na základe uvedeného odvolací súd v súlade s § 386 písm. a) CSP odmietol odvolanie žalovaných proti rozsudku súdu prvej inštancie ako podané oneskorene.

27. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnej žalobkyni priznal plnú náhradu trov konania proti žalovaným 1/ a 2/. O výške náhrady trov odvolacieho konania v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťel'om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).